

LESDOELEN

Deze lesfiche is de tweede les van de lessenreeksfiche 'Te oud voor taal'. In deze les leren de leerlingen een gepaste onderzoeksmethode te selecteren.

Leerplandoelstelling: De leerlingen doorlopen een onderzoekscyclus in samenhang met specifieke inhoud van het leerplan.

SITES, BENODIGDHEDEN EN MATERIALEN

- Eventueel als inspiratie de webpagina '[Onderzoekskompetentie: voor leraren](#)' voor een overzichtsdokument met mogelijke onderzoeksmethodes.

BEGINFASE VAN DE LES

Begin deze les met een korte opfrissing van de vorige les(sen). Je kan dit doen door een onderzoeksvraag met deelvragen van een van de leerlingen klassikaal te bespreken. Overloop de belangrijkste kenmerken van een goede onderzoeksvraag en deelvraag en bepaal samen met de klas of de leerling in kwestie al klaar is voor de volgende fase in het onderzoek.

Maak daarna duidelijk wat het doel van deze les is: een gepaste onderzoeksmethode selecteren om tot een betrouwbaar antwoord op hun onderzoeksvraag te komen.

MIDDENFASE VAN DE LES

In de middenfase van deze les maken de leerlingen kennis met de verschillende soorten onderzoeksmethoden. Geef een overzicht van de mogelijkheden die zouden passen bij dit taalkundige onderwerp zoals een enquête, een interview, een focusgroep, een literatuuronderzoek of een experimenteel onderzoek (voor een volledig overzicht, zie deze [PRO.-pagina](#)). Je kan deze toelichting concreet maken door telkens een (foutief) voorbeeld te geven toegepast op een onderzoeksvraag van een van de leerlingen. Zo kan je uitleggen wat een experimenteel onderzoek is door voor te stellen dat de leerlingen in een middagpauze een les Japans geven aan één eerstejaarsstudent en één leerkracht om nadien te kunnen testen wie het best scoort op een woordenschattoets. Door te werken met voorbeelden waar het een en het ander aan schort, kan je de leerlingen uitdagen om oog te hebben voor de valkuilen die bij het selecteren van een onderzoeksmethode horen. Is de onderzochte groep groot en divers genoeg? Is ze representatief voor een grotere groep? Zou het kunnen dat ook andere variabelen een rol spelen? Testen we wat we willen testen? ...

Nu is het aan de leerlingen zelf. Laat hen eerst individueel en daarna met hun buur bepalen welke onderzoeksmethodes het best passen bij hun onderzoeksvraag en welke eventuele valkuilen ze nu al kunnen voorspellen.

EINDFASE VAN DE LES

Eindig de les door terug te keren naar de onderzoeksvraag aan het begin van de les. Laat de leerling in kwestie voorstellen welke onderzoeksmethode hij gekozen heeft, waarom precies die methode en welke valkuilen hij voorspelt. Koppel terug naar de volledige klas en vraag om eventuele aanvullingen. Geef de leerlingen hierna voldoende tijd om hun onderzoek te plannen, uit te voeren en de resultaten te verzamelen.

De inspiratiefiche is uiteraard geen afgewerkte les. De vragen hieronder helpen je om vanuit deze inspiratiefiche een les te ontwerpen voor jouw leerlingen volgens de principes van effectieve didactiek.

VOORBEREIDING

DOELGERICHT WERKEN

- Wat wil je dat er blijft plakken bij je leerlingen na deze les?
- Aan welke leerplandoelen werk je?
- Hoe kadert het lesdoel binnen een groter geheel?

BEGINSITUATIE

- Welke voorkennis hebben je leerlingen?
- Wat deden de leerlingen al rond die vaardigheid of dat thema?

ORGANISATIE

Welke materialen/lokaalopstelling/groepsindeling ... heb je nodig?

BEGINFASE

DOEL

- Hoe zorg ik dat het lesdoel en de succescriteria duidelijk zijn voor de leerlingen?
- Zien leerlingen de integratie van dit doel in het grotere geheel?

VOORKENNIS

- Hoe roep je voorkennis op bij alle leerlingen?
- Welke acties onderneem je voor leerlingen met minder voorkennis?
- Gebruiken je leerlingen eerder geleerde strategieën?

MOTIVATIE

- Hoe motiveer je je leerlingen voor je les?
- Hoe motiveer je je leerlingen om hun grenzen te verleggen?
- Krijgen je leerlingen keuzes en verantwoordelijkheid (voor hun leerproces)?

MIDDENFASE

INSTRUCTIE / PROBLEEMSTELLING

- Met welke voorbeelden verduidelijk je je instructies?
- Hoe verduidelijk je moeilijke begrippen waarvan je wilt dat leerlingen ze kennen?

BEGELEID INOEFENEN: STRATEGIEËN INOEFENEN / MODELING

- Hoe model je de aanpak voor opdrachten? En hoe bouw je die ondersteuning af?
- Wat doe je voor leerlingen die de strategieën nog niet zelfstandig toepassen?
- Welke ondersteuning bied je aan leerlingen met taalmoeilijkheden?

ACTIVEREN EN INTERACTIE STIMULEREN

- Hoe zorg je dat zoveel mogelijk leerlingen tegelijkertijd actief leren?
- Hoe bevorder je interactie tijdens de les?

CONTROLE VAN BEGRIP

Welke korte checks voorzie je om na te gaan of de leerlingen de geziene leerstof beheersen?

EINDFASE

- Hoe krijgen je leerlingen zicht op hun groei?
- Hoe kunnen je leerlingen aantonen dat ze de doelen bereikt hebben?
- Wanneer en hoe bouw je verder op deze les?